

Uvodna analiza ekonomske aktivnosti stanovništva Nove Varoši

Ekonomska struktura stanovništva Nove Varoši predstavlja ključni pokazatelj razvoja lokalne zajednice i njenog socio-ekonomskog potencijala. Analiza zaposlenosti, nezaposlenosti i ekonomske neaktivnosti omogućava bolje razumevanje faktora koji utiču na privredu opštine i pomaže u planiranju budućih politika usmerenih ka povećanju zapošljivosti i održivom ekonomskom rastu.

Nova Varoš je mala opština sa ukupno **13.507** stanovnika, od kojih **4.600** čine ekonomski aktivna lica (zaposleni i nezaposleni), što iznosi **34,06%** ukupne populacije. Ostatak populacije, koji čini **65,94%**, spada u neaktivne grupe, uključujući lica koja obavljaju neplaćene kućne poslove, bave se proizvodnjom za sopstvene potrebe ili su ekonomski neaktivna iz drugih razloga.

Pregled ekonomske strukture stanovništva

Prema podacima, ekonomska aktivnost u Novoj Varoši može se sagledati kroz sledeće ključne pokazatelje:

Tabela 1: Ekonomska struktura stanovništva Nove Varoši

Kategorija	Ukupan broj	Aktivno stanovništvo	Zaposleni	Nezaposleni	Neaktivno stanovništvo
Ukupno stanovništvo	13.507	4.600	3.688	912	8.907
Muško stanovništvo	6.841	2.667	2.103	564	4.174
Žensko stanovništvo	6.666	1.933	1.585	348	4.733
Ispod 15 godina	1.413	-	-	-	1.413
15–19 godina	643	48	15	33	595
20–24 godine	588	188	126	62	400
25–29 godina	571	377	278	99	194
30–49 godina	2.947	2.247	1.864	383	700
50–59 godina	2.010	1.244	1.011	233	766
60–64 godine	1.329	455	355	100	874
65 i više godina	4.006	41	39	2	3.965

Komentari na tabelu

Niska ekonomska aktivnost stanovništva:

- Ekonomski aktivno stanovništvo čini nešto više od trećine ukupne populacije (**34,06%**), dok je većina, čak **65,94%**, ekonomski neaktivna.
- To ukazuje na visok stepen zavisnosti od socijalnih davanja i neformalnih izvora prihoda, što može predstavljati izazov za dalji privredni razvoj opštine.

Visoka stopa nezaposlenosti:

- Stopa nezaposlenosti iznosi **19,83%**, što je značajno iznad proseka na nivou države i ukazuje na nedostatak radnih prilika u lokalnoj ekonomiji.
- Muškarci čine većinu zaposlenih (**2.103**), dok je među ženama niža stopa zapošljavanja (**1.585**), što sugeriše rodni disbalans na tržištu rada.

Struktura starosnih grupa:

- Primećuje se da je najveći broj ekonomski aktivnih lica u starosnoj grupi od 30 do 49 godina, sa **76,27%** aktivnih u odnosu na ukupan broj u toj grupi.
- S druge strane, starija populacija (60+ godina) pokazuje izrazito nisku aktivnost, sa gotovo celokupnom populacijom u statusu neaktivnih.

Rodni disbalans u ekonomskoj aktivnosti:

- Udeo zaposlenih muškaraca u ukupnom muškom stanovništvu iznosi **30,74%**, dok je kod žena taj procenat znatno niži i iznosi **23,78%**, što ukazuje na potrebu za većom podrškom ženama na tržištu rada.

Trendovi i izazovi ekonomske aktivnosti stanovništva

- **Migracije i odlazak radno sposobnog stanovništva:** Odlazak mladih ka urbanim centrima i inostranstvu smanjuje bazu radno sposobnog stanovništva i dodatno utiče na pad ekonomske aktivnosti.
- **Dominacija starijeg stanovništva:** Veći broj stanovnika starijih od 50 godina, koji su već u fazi pripreme za penziju, utiče na strukturu radne snage i otežava održivost tržišta rada u budućnosti.
- **Nedostatak raznovrsnosti u privrednim granama:** Lokalna ekonomija uglavnom se oslanja na poljoprivredu, drvnu industriju i ugostiteljstvo, sa malim brojem prilika za zapošljavanje u sektorima visoke dodate vrednosti.
- **Rodna neravnopravnost:** Žene u Novoj Varoši su nedovoljno zastupljene u radnoj snazi, često zbog preuzimanja porodičnih obaveza i tradicionalnih vrednosti koje ograničavaju njihovu profesionalnu karijeru.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti stanovništva

Podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja:

- Kroz finansijske podsticaje i subvencije za razvoj malih i srednjih preduzeća, posebno u sektorima turizma i poljoprivrede.

Programi za povećanje zaposlenosti mladih:

- Organizovanje obuka i programa prekvalifikacije za mlade kako bi se smanjio odlazak iz opštine i povećala zapošljivost u postojećim sektorima.

Poboljšanje uslova za žene na tržištu rada:

- Kreiranje fleksibilnih radnih modela i promocija rodne ravnopravnosti kroz edukativne kampanje i podršku zapošljavanju žena.

Razvoj infrastrukture za podršku privredi:

- Unapređenje saobraćajne i poslovne infrastrukture u cilju privlačenja investicija i otvaranja novih radnih mesta.

Zaključak

Ekonomska aktivnost stanovništva Nove Varoši pokazuje izraženu neaktivnost i visoku stopu nezaposlenosti, posebno među ženama i mladima. Ograničene privredne mogućnosti i demografski izazovi, poput migracija i starenja populacije, zahtevaju hitne mere i strateški pristup u cilju unapređenja ekonomskog stanja opštine.

Implementacija politika koje podstiču preduzetništvo, povećavaju zapošljivost mladih i žena i unapređuju lokalnu privredu, ključni su faktori za dugoročnu održivost ekonomske strukture Nove Varoši.

Analiza ekonomske aktivnosti žena u Novoj Varoši

Ekonomska aktivnost žena u Novoj Varoši odražava socio-ekonomske izazove sa kojima se suočava lokalna zajednica, uključujući nisku stopu zapošljavanja, ograničene privredne mogućnosti i tradicionalne obrasce koji utiču na ulogu žena u društvu. Analizom ovih podataka mogu se prepoznati ključni problemi i potencijalne mere za poboljšanje položaja žena na tržištu rada.

Prema podacima popisa, u Novoj Varoši živi ukupno **6.666** žena, od kojih je ekonomski aktivno **1.933** (29,00%). Broj zaposlenih žena iznosi **1.585**, dok je nezaposleno **348** žena. To znači da je stopa nezaposlenosti žena **18,01%**, što ukazuje na značajne izazove u zapošljavanju i profesionalnom razvoju žena u ovoj opštini.

Pregled ekonomske aktivnosti žena

Tabela 1: Struktura ekonomske aktivnosti žena u Novoj Varoši

Kategorija	Ukupno žena	Aktivne žene	Zaposlene žene	Nezaposlene žene	Neaktivne žene
Ukupno	6.666	1.933	1.585	348	4.733
Ispod 15 godina	672	-	-	-	672
15–19 godina	316	15	7	8	301
20–24 godine	288	74	51	23	214
25–29 godina	275	164	123	41	111
30–49 godina	1.322	953	805	148	369
50–59 godina	1.002	541	448	93	461
60–64 godine	671	170	136	34	501
65 i više godina	2.120	16	15	1	2.104

Komentari na tabelu

Nizak udeo aktivnih žena:

- Samo **29,00%** žena je ekonomski aktivno, dok je čak **71,00%** žena neaktivno, što ukazuje na ozbiljan problem u uključivanju žena u tržište rada.
- Najveći broj neaktivnih žena pripada starosnoj grupi od 65 i više godina, ali i među ženama mlađim od 50 godina postoji značajan broj neaktivnih.

Najveći broj zaposlenih u starosnoj grupi 30–49 godina:

- Najveća ekonomska aktivnost žena primećena je u starosnoj grupi od 30 do 49 godina, gde **72,08%** žena iz ove grupe učestvuje na tržištu rada.
- To je pokazatelj da su žene u ovom periodu života ekonomski najproduktivnije, ali i da se nakon 50. godine broj aktivnih žena značajno smanjuje.

Velika neaktivnost kod mladih žena:

- U starosnoj grupi 15–24 godine samo **13,63%** žena je aktivno na tržištu rada, što pokazuje da mlade žene često ostaju ekonomski zavisne od porodice ili su uključene u neformalne oblike rada.

Visoka stopa nezaposlenosti:

- Stopa nezaposlenosti žena u Novoj Varoši iznosi **18,01%**, što ukazuje na teškoće u pronalaženju posla, posebno u starosnim grupama do 30 godina.

Struktura neaktivnog ženskog stanovništva

Najveći deo neaktivnih žena u Novoj Varoši spada u sledeće kategorije:

- **Lica koja obavljaju neplaćene kućne poslove: 784 žene (16,57%)** se bavi kućnim poslovima, što upućuje na tradicionalnu podelu uloga u porodici i ograničene mogućnosti za zapošljavanje van kuće.
- **Druge neaktivne žene: 226 žena (4,89%)** spada u grupu ostalih neaktivnih lica, što ukazuje na dodatne faktore poput zdravstvenih problema i društvenih prepreka za njihovo uključivanje na tržište rada.

Poređenje ekonomske aktivnosti žena i muškaraca u Novoj Varoši

Tabela 2: Uporedna analiza ekonomske aktivnosti žena i muškaraca

Pol	Broj stanovnika	Aktivni (%)	Zaposleni (%)	Nezaposleni (%)	Neaktivni (%)
Muškarci	6.841	39,00%	30,74%	8,26%	61,00%
Žene	6.666	29,00%	23,78%	5,22%	71,00%

Ključni zaključci:

- Muškarci su značajno aktivniji na tržištu rada u poređenju sa ženama, sa razlikom od 10% u stopi ekonomske aktivnosti.
- Udeo zaposlenih žena je niži, što može ukazivati na rodnu nejednakost u pristupu zapošljavanju.
- Veći procenat neaktivnih žena ukazuje na potrebu za većim naporima u oblasti rodne ravnopravnosti i profesionalne podrške ženama.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena

Podrška samozapošljavanju:

- Pružiti ženama finansijsku i mentorsku podršku za pokretanje sopstvenog posla, posebno u oblastima rukotvorina, ugostiteljstva i poljoprivrede.

Programi prekvalifikacije i stručnog usavršavanja:

- Organizovati kurseve za osnaživanje žena u IT sektoru, turizmu i zanatstvu kako bi stekle veštine potrebne za savremeno tržište rada.

Fleksibilni radni aranžmani:

- Uvesti modele skraćenog radnog vremena i rada od kuće kako bi se omogućilo ženama da balansiraju između poslovnih i porodičnih obaveza.

Podrška kroz socijalne i ekonomske mere:

- Obezbediti subvencije poslodavcima za zapošljavanje žena, kao i socijalnu podršku ženama starijim od 50 godina kroz programe za aktivno starenje.

Jačanje kapaciteta za podizanje svesti:

- Organizovati radionice i kampanje o rodnoj ravnopravnosti kako bi se promenila percepcija o ulozi žena u društvu i ekonomiji.

Zaključak

Ekonomska aktivnost žena u Novoj Varoši suočava se sa značajnim izazovima, uključujući visok nivo neaktivnosti i nezaposlenosti. Mlade žene imaju poteškoće u ulasku na tržište rada, dok se starije žene povlače iz radne snage zbog nedostatka prilika i profesionalne podrške.

Implementacija adekvatnih ekonomskih i socijalnih politika može pomoći u poboljšanju ekonomske participacije žena, što bi doprinelo razvoju lokalne zajednice i boljoj ravnoteži u rodnoj ekonomskoj participaciji.

Analiza ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Novoj Varoši

Ekonomska aktivnost mladih žena do 30 godina u Novoj Varoši predstavlja ključni pokazatelj budućih trendova zapošljavanja, demografskog razvoja i društvene održivosti. Ova starosna grupa se nalazi u tranzicionoj fazi između obrazovanja i zaposlenja, pri čemu se suočava sa brojnim izazovima, uključujući ograničene mogućnosti zapošljavanja, migracije ka većim centrima i tradicionalnu ulogu žene u domaćinstvu.

Analiza ekonomskih podataka omogućava identifikaciju ključnih problema i mogućnosti za poboljšanje ekonomskog položaja mladih žena u opštini Nova Varoš.

Pregled ekonomske aktivnosti žena do 30 godina

Prema podacima, u Novoj Varoši živi ukupno **1.549** žena do 30 godina, od kojih je **417** ekonomski aktivno (26,93%). Od tog broja, **304** žena je zaposleno, dok **113** žena čini nezaposleni deo populacije. Ovi podaci ukazuju na to da značajan broj mladih žena nije integrisan na tržište rada, pri čemu je stopa nezaposlenosti mladih žena **27,09%**, što je veoma visok procenat.

Tabela 1: Struktura ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Novoj Varoši

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Aktivne žene	Zaposlene žene	Nezaposlene žene	Neaktivne žene
15–19 godina	316	15	7	8	301
20–24 godine	288	74	51	23	214
25–29 godina	275	164	123	41	111
Ukupno	879	253	181	72	626

Komentari na tabelu

Nizak stepen ekonomske aktivnosti mladih žena:

- Samo **26,93%** mladih žena učestvuje na tržištu rada, dok je **73,07%** neaktivno, što znači da većina žena ostaje van radnog tržišta, bilo zbog obrazovanja, porodičnih obaveza ili nemogućnosti pronalaska posla.

Raste ekonomska aktivnost sa godinama:

- Najveća ekonomska aktivnost je u starosnoj grupi od 25 do 29 godina, gde je **59,64%** žena aktivno. Ova starosna grupa pokazuje najveću stopu zaposlenosti, što ukazuje na postepenu integraciju u radne tokove nakon završetka obrazovanja.
- U starosnoj grupi od 15 do 19 godina, ekonomska aktivnost je simbolična, jer se većina žena nalazi u obrazovnom procesu.

Visoka stopa nezaposlenosti:

- Stopa nezaposlenosti u grupi do 30 godina iznosi **27,09%**, što ukazuje na značajne prepreke u zapošljavanju mladih žena.
- Mladi se suočavaju sa ograničenim mogućnostima za zaposlenje u lokalnoj ekonomiji, koja je uglavnom orijentisana ka tradicionalnim sektorima sa malim kapacitetom za zapošljavanje visokoobrazovanih kadrova.

Veliki broj neaktivnih mladih žena:

- Veliki broj žena do 30 godina (626 ili **71,23%**) je neaktivno, što može biti posledica produženog obrazovanja, emigracije u veće gradove ili brige o porodici.
- Posebno zabrinjava podatak da je čak 96,84% žena uzrasta od 15 do 19 godina neaktivno, što može ukazivati na slab pristup programima stručnog osposobljavanja i praksi.

Faktori koji utiču na ekonomsku aktivnost mladih žena

Nedostatak radnih prilika:

- Lokalna privreda se dominantno oslanja na poljoprivredu i ugostiteljstvo, što su sektori u kojima nema velikog broja prilika za zapošljavanje mladih žena sa višim obrazovnim kvalifikacijama.

Tradicionalna podela uloga:

- Očekivanja u vezi sa brakom i majčinstvom često ograničavaju ambicije mladih žena i smanjuju njihov stepen participacije na tržištu rada.

Nedovoljna podrška kroz programe zapošljavanja:

- Postojeći programi za podršku zapošljavanju mladih nisu adekvatno prilagođeni potrebama mladih žena, posebno u pogledu fleksibilnog rada i obuka za poslove u savremenim sektorima.

Migracije mladih:

- Mnoge mlade žene napuštaju Novu Varoš u potrazi za boljim prilikama u većim gradovima, što dodatno smanjuje lokalnu radnu snagu.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti mladih žena

Razvoj programa stručne prakse i prekvalifikacije:

- Kreiranje prilagođenih programa obuke i stručne prakse u oblastima turizma, informacionih tehnologija i preduzetništva, kako bi mlade žene stekle tražene veštine i brže se uključile na tržište rada.

Podrška samozapošljavanju:

- Pokretanje inicijativa za podršku ženama preduzeticama kroz bespovratne subvencije, mentorstvo i pristup tržištu.

Unapređenje obrazovnih programa:

- Kreiranje specijalizovanih obrazovnih programa koji su usklađeni sa potrebama lokalnog tržišta rada, kako bi mlade žene bile konkurentnije prilikom zapošljavanja.

Podrška za mlade majke:

- Razvijanje politika koje omogućavaju fleksibilne radne aranžmane i poboljšane uslove za majke koje žele da se uključe na tržište rada.

Promocija rodne ravnopravnosti:

- Sprovođenje kampanja koje podstiču angažovanje mladih žena u privredi i smanjenje rodni stereotipa koji ih ograničavaju u izboru karijere.

Zaključak

Analiza ekonomske aktivnosti žena do 30 godina u Novoj Varoši pokazuje da se mlade žene suočavaju sa brojnim izazovima, uključujući visok nivo nezaposlenosti, ograničene mogućnosti zapošljavanja i društvena očekivanja koja utiču na njihov profesionalni razvoj.

Potreban je koordinisan pristup lokalnih vlasti, poslodavaca i obrazovnih institucija kako bi se kreirali uslovi za veću ekonomsku participaciju mladih žena. Samo kroz strateške mere i podršku zapošljavanju može se povećati njihov doprinos lokalnom ekonomskom razvoju i smanjiti iseljavanje mladih iz Nove Varoši.

Analiza ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina u Novoj Varoši

Ekonomska aktivnost žena u starosnoj grupi od 50 do 65 godina u Novoj Varoši od ključnog je značaja za razumevanje tržišta rada i kapaciteta radne snage u opštini. Ova starosna kategorija se nalazi na prelazu između aktivnog radnog odnosa i penzionisanja, te je njihovo učešće u ekonomskim tokovima od posebne važnosti za održivost lokalne ekonomije i socijalnih sistema.

Analiza ekonomskih podataka žena u ovoj starosnoj grupi omogućava prepoznavanje izazova poput ranog povlačenja sa tržišta rada, nedostatka mogućnosti za zapošljavanje i potrebe za prekvalifikacijom.

Pregled ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina

Prema dostupnim podacima, u Novoj Varoši živi ukupno **1.673** žena u starosnoj grupi od 50 do 65 godina. Od tog broja, ekonomski je aktivno **711** žena (42,49%), dok je **962** žena neaktivno (57,51%). Od ukupno aktivnih žena, **584** je zaposleno, dok **127** žena traži posao.

Tabela 1: Ekonomska aktivnost žena od 50 do 65 godina u Novoj Varoši

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Aktivne žene	Zaposlene žene	Nezaposlene žene	Neaktivne žene
50–59 godina	1.002	541	448	93	461
60–64 godine	671	170	136	34	501
Ukupno	1.673	711	584	127	962

Komentari na tabelu

Smanjenje ekonomske aktivnosti sa godinama:

- U grupi žena od 50 do 59 godina ekonomska aktivnost iznosi **53,99%**, dok u grupi od 60 do 64 godine opada na **25,33%**, što ukazuje na postepeno povlačenje sa tržišta rada kako se približavaju starosnoj granici za penzionisanje.
- Smanjenje učešća žena u ekonomskim aktivnostima nakon 60. godine može biti posledica zdravstvenih problema, brige o porodici ili ograničenih mogućnosti za nastavak profesionalne karijere.

Visok nivo neaktivnosti među ženama:

- Ukupno **57,51%** žena u ovoj starosnoj grupi je neaktivno, što može biti posledica prestanka radnog odnosa, ranog odlaska u penziju ili nedostatka adekvatnih radnih mesta.
- Ova grupa žena često preuzima neplaćene kućne poslove i brigu o porodici, što dodatno smanjuje njihovu formalnu ekonomsku aktivnost.

Relativno niska stopa nezaposlenosti:

- Stopa nezaposlenosti žena od 50 do 65 godina iznosi **17,87%**, što pokazuje da većina žena koje su deo radne snage uspeva da pronade posao.
- Međutim, problem je u tome što veliki broj žena u ovoj kategoriji uopšte ne traži posao, što ukazuje na zasićenost ili nesigurnost u vezi s tržištem rada.

Struktura zaposlenih žena:

- Zaposlene žene u ovoj starosnoj grupi uglavnom rade u sektorima kao što su obrazovanje, zdravstvo i administracija, dok je učešće u privatnom sektoru ograničeno.
- Nedostatak mogućnosti za profesionalni napredak i prekvalifikaciju predstavlja dodatni izazov za ovu starosnu grupu.

Faktori koji utiču na ekonomsku aktivnost žena od 50 do 65 godina

Zdravstveni problemi:

- S godinama raste verovatnoća zdravstvenih problema koji mogu ograničiti radnu sposobnost žena i dovesti do ranijeg povlačenja sa tržišta rada.

Briga o porodici:

- Veliki broj žena u ovoj starosnoj grupi preuzima ulogu brige o starijim članovima porodice, što često utiče na njihovu sposobnost da ostanu u radnom odnosu.

Nedostatak fleksibilnih radnih uslova:

- Ograničena dostupnost part-time poslova ili radnih aranžmana sa fleksibilnim radnim vremenom često dovodi do potpunog napuštanja radnog mesta.

Nedostatak programa za dodatnu obuku i prekvalifikaciju:

- Mnoge žene starije od 50 godina se suočavaju sa izazovima tehnoloških promena i potrebom za usvajanjem novih veština koje bi im omogućile da ostanu konkurentne na tržištu rada.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina

Uvođenje programa podrške za nastavak radnog veka:

- Organizovanje programa koji podstiču žene da ostanu u radnom odnosu kroz specijalizovane obuke i mentorstvo.

Razvoj fleksibilnih oblika zapošljavanja:

- Kreiranje radnih mesta sa skraćenim radnim vremenom, rad od kuće i konsultantskih pozicija koje omogućavaju lakše balansiranje između posla i privatnih obaveza.

1. Podrška preduzetništvu:

- Obezbeđivanje finansijskih i edukativnih programa za žene starije od 50 godina kako bi pokrenule sopstvene male biznise, posebno u oblastima rukotvorina, turizma i poljoprivrede.

Unapređenje zdravstvenih i socijalnih usluga:

- Obezbeđivanje zdravstvene i socijalne zaštite koje omogućavaju ženama da ostanu produktivne duže vreme i da dobiju podršku u slučaju zdravstvenih problema.

Promocija međugeneracijskog učenja:

- Kreiranje programa kroz koje starije žene mogu prenositi svoje iskustvo i znanje mlađim generacijama, čime se povećava njihova društvena i ekonomska uključenost.

Zaključak

Analiza ekonomske aktivnosti žena od 50 do 65 godina u Novoj Varoši pokazuje da postoji značajan broj neaktivnih žena koje su ranije napustile tržište rada ili nisu u mogućnosti da pronađu posao usklađen sa svojim potrebama i sposobnostima. Smanjenje ekonomske aktivnosti sa godinama, visoka neaktivnost i ograničene prilike za zapošljavanje ukazuju na potrebu za sistemskim pristupom i implementacijom ciljanih programa podrške.

Povećanje stope zaposlenosti žena u ovoj starosnoj grupi može doprineti ne samo ekonomskom razvoju opštine, već i poboljšanju kvaliteta života i finansijske sigurnosti žena.

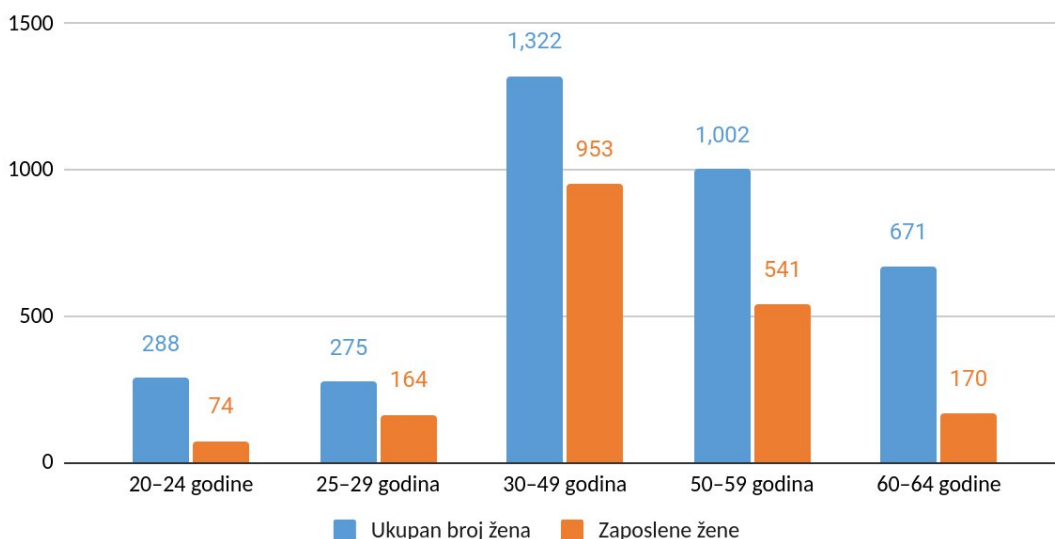
Analiza stepena zaposlenosti žena starosti od 20 do 65 godina u opštini Nova Varoš

Na osnovu dostavljenih podataka, sprovedena je detaljna analiza zaposlenosti žena u opštini Nova Varoš u starosnom intervalu od 20 do 65 godina. Analiza uključuje apsolutne brojeve zaposlenih žena, procenete zaposlenosti u odnosu na ukupan broj žena u ovom uzrastu, kao i procenete zaposlenosti za svaku pojedinačnu starosnu grupu.

Tabela: Broj žena i procenat zaposlenosti po starosnim kategorijama (Nova Varoš, 2022)

Starosna grupa	Ukupan broj žena	Zaposlene žene	% zaposlenih u odnosu na broj žena po starosnoj grupi
20–24 godine	288	74	25,69%
25–29 godina	275	164	59,64%
30–49 godina	1.322	953	72,09%
50–59 godina	1.002	541	54,00%
60–64 godine	671	170	25,33%
Ukupno (20–65 godina)	3.558	1.902	53,46%

Broj zapošljenih žena po starosnim kategorijama (20 do 65 godina) u Novoj Varoši



Analiza rezultata:

1. Ukupan procenat zaposlenih žena (20–65 godina):

- Od ukupno **3.558 žena** u ovom starosnom intervalu, zaposleno je **1.902 žene**, što čini **53,46%**, dok je preostali deo ekonomski neaktivan ili nezaposlen.

- Ovaj procenat ukazuje na relativno zadovoljavajuću ekonomsku aktivnost žena u Novoj Varoši u poređenju sa nekim drugim opštinama u regionu.

2. Zaposlenost po starosnim grupama:

- **Najveći procenat zaposlenosti** je u grupi **30–49 godina**, gde je zaposleno **72,09%** žena, što pokazuje da su žene u ovom uzrastu najaktivnije na tržištu rada.
- **Najniži procenat zaposlenosti** je kod žena starosti **60–64 godine**, gde je zaposleno samo **25,33%**, što ukazuje na izazove u zapošljavanju starijih žena.
- Kod mladih žena u uzrastu **20–24 godine**, zaposlenost iznosi **25,69%**, što pokazuje da postoji značajan broj mladih žena koje nisu aktivne na tržištu rada.

3. Mlade žene (20–29 godina):

- Ukupno **563 žene** spada u ovu starosnu grupu, od kojih je zaposleno **238**, što čini **42,28%** ukupne zaposlenosti ove grupe.
- Ovi podaci ukazuju na potrebu za dodatnim podsticajima za zapošljavanje mladih žena kroz specijalizovane programe obuke i podrške.

Zaposlenost žena u opštini Nova Varoš pokazuje prosečne rezultate, sa **53,46%** žena u uzrastu od 20 do 65 godina koje su zaposlene. Najveći broj zaposlenih žena nalazi se u starosnoj grupi 30–49 godina, dok mlade žene i žene starije od 50 godina imaju niže stope zaposlenosti.

Potrebno je usmeriti pažnju na podsticanje zapošljavanja mladih žena kroz obrazovne programe i ekonomsko osnaživanje, kao i na povećanje zaposlenosti starijih žena kroz fleksibilne radne aranžmane i programe prekvalifikacije.

Zaključno izlaganje o ekonomskoj aktivnosti žena u Novoj Varoši

Analiza ekonomske aktivnosti žena u Novoj Varoši ukazuje na brojne izazove sa kojima se suočava ova populacija, ali i na potencijalne prilike za unapređenje njihovog položaja na tržištu rada. Iako žene čine gotovo polovinu ukupnog stanovništva opštine, njihov nivo ekonomske aktivnosti je značajno niži u poređenju sa muškarcima, što ukazuje na rodnu nejednakost i ograničen pristup ekonomskim mogućnostima.

Ključni nalazi

Nizak stepen ekonomske aktivnosti žena

- Samo **29%** žena u Novoj Varoši je ekonomski aktivno, dok je **71%** neaktivno. Ovo ukazuje na to da veliki deo ženske populacije nije uključen u formalne ekonomske tokove, već se često angažuje u neplaćenim kućnim poslovima ili neformalnim poslovima van radnog odnosa.
- Tradicionalni obrasci ponašanja i ograničene mogućnosti za zapošljavanje utiču na ovakve pokazatelje.

Visoka stopa nezaposlenosti

- Među ekonomski aktivnim ženama, stopa nezaposlenosti iznosi **18,01%**, što je pokazatelj otežanog pristupa radnim mestima i nedostatka prilika u formalnom sektoru.
- Nezaposlenost je posebno izražena među mladim ženama do 30 godina, što upućuje na potrebu za politikama podrške zapošljavanju i razvoju veština.

Starosna struktura i ekonomska aktivnost

- Najveća ekonomska aktivnost primećena je među ženama starosti od 30 do 49 godina, dok starije žene (50–65 godina) imaju znatno niži nivo učešća na tržištu rada.
- Pad ekonomske aktivnosti sa godinama ukazuje na potrebu za prilagođenim radnim uslovima za starije žene i većom podrškom u vidu dodatnih obuka i fleksibilnih radnih aranžmana.

Velika zavisnost od neformalnog rada

- Mnoge žene u Novoj Varoši angažuju se u neformalnom sektoru (poljoprivreda, sezonski poslovi, kućna radinost), što im ne pruža socijalnu i ekonomsku sigurnost.
- Ovaj trend zahteva institucionalnu podršku za formalizaciju rada i unapređenje uslova rada u neformalnim sektorima.

Izražena neaktivnost u starosnim kategorijama 15–29 i 50–65 godina

- Mladi su često neaktivni zbog nastavka obrazovanja i nedostatka radnih prilika u skladu sa njihovim kvalifikacijama.

- Starije žene često napuštaju tržište rada ranije zbog porodičnih obaveza ili zdravstvenih problema, što dovodi do njihovog finansijskog oslanjanja na penzije ili druge članove porodice.

Preporuke za unapređenje ekonomske aktivnosti žena

Na osnovu sprovedene analize, predlažu se sledeće preporuke kako bi se poboljšala ekonomska participacija žena u Novoj Varoši:

Razvoj preduzetničkih inicijativa za žene

- Pružanje finansijske i edukativne podrške ženama koje žele da započnu sopstveni biznis, posebno u oblastima poljoprivrede, turizma i zanatstva.
- Subvencije i poreske olakšice za žensko preduzetništvo mogu podstaći veći angažman žena u ekonomskim aktivnostima.

Podrška zapošljavanju mladih žena

- Kreiranje programa stručne prakse i prekvalifikacije koji bi mladim ženama omogućili brži ulazak na tržište rada.
- Razvoj sektora koji može zaposliti mlade žene, poput turizma, ugostiteljstva i informacionih tehnologija.

Fleksibilni radni aranžmani

- Uvođenje mogućnosti rada od kuće i skraćenog radnog vremena kako bi se omogućilo ženama da usklade poslovne i porodične obaveze.
- Podrška poslodavcima kroz subvencije za zapošljavanje žena koje imaju porodične obaveze.

Jačanje programa prekvalifikacije za žene starije od 50 godina

- Organizovanje edukacija za sticanje novih veština u oblastima koje su tražene na tržištu rada, poput digitalnih veština, zanatstva i socijalnih usluga.
- Pružanje savetodavnih usluga ženama u ovoj starosnoj grupi za ponovno uključivanje u tržište rada.

Podsticanje veće participacije žena u formalnim ekonomskim tokovima

- Smanjenje neformalne ekonomije kroz programe formalizacije radnih odnosa i podsticanje žena da registruju svoje delatnosti.
- Uvođenje poreskih olakšica i beneficija za žene koje prelaze iz neformalnog u formalni sektor.

Zaključak

Ekonomska aktivnost žena u Novoj Varoši nalazi se na niskom nivou, sa izraženim problemima u zapošljavanju i velikim udelom neaktivnih žena. Mlade žene se suočavaju sa nedostatkom prilika

i visokim stopama nezaposlenosti, dok starije žene često napuštaju tržište rada pre vremena zbog nedostatka podrške i fleksibilnosti.

Da bi se poboljšala ekonomska participacija žena, neophodno je preduzeti konkretne mere usmerene ka zapošljavanju, obrazovanju i socijalnoj podršci. Lokalna samouprava, obrazovne institucije i privredni sektor treba da rade zajedno na kreiranju politika koje će omogućiti ženama ravnopravan pristup ekonomskim mogućnostima i dugoročnu ekonomsku sigurnost.

Implementacija preporučenih mera može doprineti povećanju zaposlenosti žena, unapređenju njihovog kvaliteta života i jačanju lokalne ekonomije, čime će Nova Varoš postati atraktivnije i inkluzivnije mesto za život i rad.